

העברה והעברה נגדית – גב' יעל איתן

מושג ההעברה עומד בבסיס החשיבה והעבודה הפסיכואנליטית ומתמקד בהבנת האופן שבו אנשים משליכים רגשות, ציפיות ודפוסי יחסים מהעבר על אנשים בהווה. העברה קשורה למשאלות, פנטזיות וקונפליקטים ילדיים מודחקים ולא מודעים המשתחזרים ומתממשים בתוך הקשר הטיפולי. בקורס נעקוב אחר התפתחות מושג ההעברה בתיאוריות הפסיכואנליטיות השונות, החל מגליוו על ידי פרויד ועד לתפיסתו כיסוד מרכזי בקשר טיפולי ואנושי. הלמידה תלווה בדוגמאות קליניות.

סדנאות:

12/10/26 ו - 21/6/27 - סדנת פתיחת שנה וסוף שנה – סדנה בשני חלקים

היסטורית הטיפול בילד ובמתגבר- שתי סדנאות – ד"ר ז'אן פיזנטה

חלק ראשון ממוקד שפה, עם דגש על "הפירוש" מפרויד ועד ימינו, עם התייחסות למלני קליין, ללקאן ולדנה אמיר, ועם הצצה להגותו של עמנואל לוינס (ובמיוחד המושגים "הנאמר" ו"האמיר")? חלק שני ממוקד תפקידו של הטיפול כמחולל התפתחות, על בסיס הגותו של ויניקוט, עם חשיפה לנירופסיכואנליזה עם אלן שור וה communicative cure (בשונה מה talking cure), עם זרם הפסיכואנליזה ההתפתחותית המובלת על ידי אן הארי, עם תומס אוגדן והפוזיציה הנוספת שלו, עם האינטרסוביקטיבי וההתייחסות. הסדנה כוללת דיון על בסיס סרט, וקריאה.

1/2/27 – סדנת אמצע

אינטייק – מר אלי שפרינגר

הסדנה עוסקת בתהליך של תחילת הטיפול, שלב ההיכרות והכניסה של המטופל והמטפל לקשר הטיפולי שמתחיל להרקם. בסדנה נעסוק בשלב איסוף המידע, דילמות ותמות המאפיינות שלב זה, יצירת ברית טיפולית והצגת הסטינג. בסדנה יוצגו מספר גישות של תיאורטיקנים לשלב ראשוני זה של הטיפול ונעסוק בחומר גם דרך הצגת מקרה של פגישה ראשונה של אחד התלמידים.

סמינר קליני :

גב' קרן גיטלין / גב' אלחנדרה שטרנשיין- סמסטר א

גב' עירית גונן צוראל / גב' ורדה קלינגהופר – סמסטר ב

בית הילדים, קמפוס חזי כהן (הנהלה)
רחוב מצפה 1, קריית יערים
טל 077-2023400 | פקס 077-5591540
טל 077-2023493 | פקס 02-6423314
המרכז לטיפול והכשרה
החלוץ 47 בית הכרם, ירושלים
טל 077-2023493 | פקס 02-6423314
info@mercazkassell.com
info@childrenshome.org.il

שנה שנייה –

ויניקוט: מהדובי אל קשר אנושי- ד"ר אבנר הכהן

תיאוריית יחסי אובייקט שויניקוט היה אחד מחלוציה, הובילה את "מהפכת הקשר" (relational) turn בפסיכואנליזה שפרדיגמת הבסיס בה היא: "האדם מתפתח מתוך קשר, נפגע בתוך קשר ואם ירפא, זה יקרה מתוך קשר". ויניקוט חידש כשהקביל בין חוויות הקשר הראשוני האימהי ובין היחסים בחדר הטיפול, תוך הפרידה מהנחות קונסטרוקטיוונליות (ובעיקר, מרכזיות הדחף) בנוגע להתפתחות הנפשית. בקורס נתמקד בהמשגות המרכזיות שהציע ויניקוט הנדרשות לחשיבה המחודשת על כינון העצמי המנטלי בשני הממדים - מבנה יחסים, בעיקר דרך ההמשגות: מעבריות, עצמי-אמיתי/מזויף והשימוש באחר. המשגות המכוננות טכניקה טיפולית המושקעת במרחב הטרנספרסיאלי והטרנספורמטיבי שבין 'אני לאתה' ובין פירוש לנוכחות.

היינץ קוהוט ופסיכולוגיית העצמי – היבטים תיאורטיים וקליניים- גב' קרן גיטלין

הקורס יעסוק בהיכרות מעמיקה עם פסיכולוגיית העצמי שפותחה על-ידי היינץ קוהוט ועם תרומתה להבנת התפתחות הנפש, מקורות הסבל הנפשי ואפשרויות האיחוי והריפוי. במסגרת הקורס נתבונן במושג העצמי, בדרכי התהוותו ובתפקיד שממלאת סביבה אמפתית חקרנית ומאפשרת להמשך התפתחותו. נעמיק בתפיסתו של קוהוט את הנפש האנושית כבעלת פוטנציאל מתמשך לצמיחה, יצירתיות ומימוש. נכיר את מושגי היסוד של התיאוריה ובהם הנרקיסזם כתשתית מוטיבציונית של חיי הנפש, צרכי העצמי הבסיסיים ואופן התנעתם באמצעות העברות זולתעצמי. נבחן אופני נוכחות של זולתעצמי ואת הדרך שבה קשר אמפתי מאפשר לתהליכים נפשיים שנבלמו לשוב ולהתפתח, תוך כינונם של מבני עצמי והתרחבות חוויית העצמיות. במקביל נעסוק גם בהשלכות של כשל אמפתי בגיבוש העצמי ויצירתו ובאופן שבו פסיכולוגיית העצמי מתבוננת בתופעות כגון תוקפנות, מיניות, הגנות נפשיות, זעם נרקסיסטי ופיצול אנכי.

מצבים מנטליים ראשוניים – גב' דניאלה שקלרסקי

הקורס מציע התבוננות וחקירה של מצבים מנטליים ראשוניים, דרך עדשה תאורטית פסיכואנליטית, במטרה לייצר דיאלוג מתמיד בין התיאוריה לבין הניסיון הקליני. לרוב אלו אזורים נעדרי קונפליקט, שבהם מבנה האני רופף או מעורער. מצבים נעדרי ייצוג שלא עברו מנטליזציה ורשמיהם אינם ניגשים. דרך אפיון החרדות הראשוניות המתעוררות במצבים אלו ודרך אופן ההקשבה והנוכחות שלנו בשעה הטיפולית ננסה להעניק פשר והבנה באזורים אלו.

בית הילדים, קמפוס חזי כהן (הנהלה) רחוב מצפה 1, קריית יערים
המרכז לטיפול והכשרה החלוץ 47 בית הכרם, ירושלים
טל 077-2023400 | פקס 077-5591540 טל 077-2023493 | פקס 02-6423314
info@childrenshome.org.il info@mercazkassell.com

היכולת לשחק – משמעות המשחק בטיפול בילדים – גב' ורדה קלינגהופר

בקורס נדון במשמעות וחשיבות המשחק, מה מאפשר את התפתחות המשחק ומה "תוקע" את היכולת לשחק, מהו משחק סימבולי, מהו תפקיד המטפל? נעסוק בסוגיות ייחודיות לטיפול בילדים, ונקרא דוגמאות קליניות המתמקדות בטיפול בילדים עם פגיעות מוקדמות.

סדנאות:

12/10/26 ו - 21/6/27 - סדנת פתיחת שנה וסוף שנה – סדנה בשני חלקים

מיניות – גב' נועה הס

נעסוק בביטויי מיניות אצל ילדים - מה מתאים ונורמטיבי לעומת התנהגות מינית חריגה. נכיר את הגישות התיאורטיות השונות לנושא הפגיעה המינית : תיאורית הפיתוי לעומת תיאורית הפנטזיה הלא מודעת.

בחלק השני - נדבר על החלוקה השרירותית לפוגעים ונפגעים ונכיר מודל לטיפול בפגיעות מיניות הכולל פסיכותרפיה וגם התערבויות פסיכוכימיות במרחב המוסדי או בסביבה הטיפולית של הילד.

1/2/27 סדנת אמצע

אבחנה דינאמית – גב' ורדה קלינגהופר

המשגה דינמית חשובה בתחילת הטיפול לצורך הערכה ותכנון הטיפול, במהלך הטיפול ובסיכומו. בסדנא נדון מהי המשגה דינמית, מה מטרתה ובעיקר איך כותבים אותה. במפגש נשלב לימוד תיאורטי עם התנסות מעשית. נעשה זאת בעזרת דוגמאות שתביאו ועל ידי ניתוח דמות ספרותית.

סמינר קליני :

גב' מאיה רוטמן / מר ברק זמר- סמסטר א
מר שחר בודניק / גב' נורית קווה – סמסטר ב

שנה שלישית –

הסיטואציה הטיפולית והמסגרת- גב' יהל אסיה

המסגרת הטיפולית (הסטינג) מרכזית בעבודה הקלינית ומהווה את הרקע והבסיס לסיטואציה הטיפולית או אף את מרכז ההתרחשות. בקורס נעמיק במושג הסטינג דרך נקודות מבט תיאורטיות שונות החל מפרויד ועד מאמרים מן העת האחרונה. נבחן את האופנים בהן מושפעת הסיטואציה הטיפולית מגורמים בסטינג ועל הקשרים ביניהם. דרך כותבים שונים נעסוק בהמשגות השונות ובחיבור שבין התיאוריה למשמעות הקלינית בטיפול בכלל ובטיפול בילדים בפרט. נחשוב על נושאים כמו מסגרת הזמן, תשלום, חדר הטיפול וקשר מחוץ לשעות הטיפול תוך שימוש בדוגמאות קליניות מן הספרות ומניסיונם של המשתתפים.

טיפול במתבגרים – מר ברק זמר

"נורמלי הוא שהמתבגר ינהג בדרך לא עקבית ובלתי צפויה מראש, יילחם בדחפים שלו וישלים אתם, יאהב את הוריו וישנא אותם. יבוש להכיר באביו ברבים, ובאורח לא צפוי ישתוקק לשוחח אתו מקרב לב ~ ". אנה פרויד

נדמה שאין קשה יותר מאשר ליצור קשר טיפולי עם מתבגר או מתבגרת. מטפל שיצליח "יזכה" לחוות את הסערה הרגשית של המתבגר מקרוב: את הטלטלות בין עודף החיות לבין הדכאון, החרדה, השעמום, ועוד... אחרי אתגר יצירת הקשר מגיעה המשימה הקשה לשרוד את המתבגר... אבל למי שיצליח בכך מובטח תגמול מרגש: להיות שותף ועד להנצה של העצמי המבוגר הצעיר.

הקורס יעסוק בגיל ההתבגרות, בראייה דינמית. המטרה היא להעמיק את ההבנה של הגיל המתבגר הזה, ולפתח את הגישה הטיפולית בעבודה עם המתבגרים. בחלק הראשון של הקורס נעסוק בחשיבה תיאורטית על גיל ההתבגרות. נעמיק את החשיבה שלנו וננסה להבין את מהות השלב, מה מתרחש בו מבחינה נפשית פנימית, ועוד. נעסוק בגיל מגישות תיאורטיות שונות, כל זה כתשתית להבנה טובה יותר של ההתמודדות עם המתבגרים בחדר הטיפולים.

החלק השני של הקורס ייגע בסוגיות קונקרטיות/פרקטיות של העבודה עם מתבגרים. הרעיון הוא להשתמש במסד התיאורטי, על מנת להעמיק את החשיבה על התופעות השונות. רשימת הקריאה רובה בעברית, אך איפה שלא היה מאמר טוב דיו בעברית – מופיע מאמר באנגלית. הרשימה היא ארוכה מכפי שנספיק. לקראת כל מפגש אבקש שתקראו מאמר, ותחשבו על סוגיות שמעסיקות אתכם. סוגיות מטיפולים שלכם יתקבלו ביתר ברכה.

מספר פעמים לאורך הסמסטר תהיה הזדמנות למתנדב להביא וורבט ובו פגישה טיפולית עם מתבגר – מתוך מטרה לחבר אותנו לשטח.

סמינר עבודות סיום – גב' רונית שפינר

הקשבה ופירוש – גב' מיקה ענבר

בחשיבה הקלאסית, העיסוק הקליני המרכזי היה באפשרות לפגוש, להקשיב ולהכיר את הלא מודע של המטופל ולהרחיב את הידע של המטופל על הלא מודע שלו. ההקשבה למטופל עסקה בשאלות כיצד ניתן לראות רמזים ללא מודע מבצבים מתוך המפגש הטיפולי ומהתכנים שמביא אליו. עם ההרחבה של החשיבה לתיאוריות של יחסי אובייקט והזרם העצמאי, הורחבה ההתבוננות גם לשאלות הקשורות בטרנספרנס וביחסים החיים ברגע המפגש. במהלך הקורס נחשוב על המתח הזה, האם הוא באמת קיים? מה אנחנו מרוויחים ומפסידים כשאנחנו חושבים ומקשיבים באופן מסוים? למה אנחנו מקשיבים במהלך השעה הטיפולית? עד כמה התיאוריה משפיעה על ההקשבה שלנו? ואיך ההקשבה והתיאוריה משפיעות על מה שאנחנו מחזירים למטופל, על הפירוש שלנו ועל האופן שבו אנחנו רואים את התפקיד שלנו בחדר הטיפול? נתבונן ונחשוב על שאלות אלה דרך מאמרים שבהם יש תיאורי מקרה קליניים, נראה למה מקשיבים ולמה מתייחסים. נקרא בפרויד, קליין וממשיכה, ויניקוט וביון, ניתן דגש למאמרים בהם מוצגת עבודה עם ילדים או מתבגרים, ונתבונן גם בהקשבה ופרשנות מנקודת מבט התפתחותית.

תהליכי סיום ופרידה בטיפול – גב' אלחנדרה שטרנשיין

לכל תהליך טיפולי מגיע בשלב כלשהו סיום. עם זאת, לאופן שבו מתרחש הסיום – ולדרכי ההתמודדות של הזוג הטיפולי יחד ושל המטפל והמטופל בנפרד עם חוויית הפרידה – יש השפעה עמוקה ומשמעותית, הן מבחינה קלינית והן מבחינה אתית. בקורס נבחן את ההיבטים השונים של סיום טיפול, תוך שילוב בין עיון בעמדות תיאורטיות מגוונות לבין דיון יישומי-קליני. נתחיל בהתבוננות על סיום השעה הטיפולית מנקודות המבט של המטפל והמטופל. נמשיך בחקירת מושגי הפרידה מראשית הפסיכואנליזה אצל פרויד, דרך התפיסה הקלייניאנית והפוסט-קלייניאנית, ועד לגישות עכשוויות יותר. לבסוף, מתוך מודעות לכך שאתם מצויים בסמסטר האחרון של התוכנית, פרידה בפני עצמה, נקדיש מקום לעיבוד החוויה של סיום התוכנית והפרידה מהקבוצה.

אני מזמינה אתכם להביא לקורס ויניטוט קליניות, דילמות מקצועיות ותחושות אישיות הקשורות בפרידה, בטיפול ובחיים בכלל. החומרים שתביאו יהוו בסיס חשוב ללמידה ולעבודה המשותפת שלנו.

סדנאות:

12/10/26 - סדנת פתיחה – אתיקה – גב' תניה אגם לוי

במסגרת העבודה הטיפולית אנו נדרשים לא פעם להתמודד עם סוגיות ודילמות אתיות מסוגים שונים. בסדנה נלמד מה כוללת האתיקה המקצועית והיכן היא פוגשת את החוק. נבחן כיצד היא באה לידי ביטוי בעבודה הטיפולית תוך דיון במושגים כגון גבולות, סודיות, יחסי כוח, העברה נגדית ועוד. הסדנה תלווה בדוגמאות מהשטח ותאפשר דיון וחשיבה משותפת.

1/2/27 ו- 8/2/27 סדנת אמצע בשני חלקים

החשיבה הקלינית של וילפרד ביון – מר ג'ראר פולבר

חלק ראשון - ללמוד מין הניסיון

על פי ביון האישיות ניזונה מנתונים המגעים אליה מן ההתנסות התחושתית והרגשיתנות, היא יכולה ליהנות מכך אם יש בכוחה להטמיע את הנתונים האלה. חוסר יכולת להפיק תועלת מהתנסויות אלה גורם לנפש להידלדל. יש מטופלים שאינם יכולים לעקל את החוויות המציפות את הנפש ואז זו אינה יכולה להתפתח. נלמד את מושגי היסוד של תורתו של ביון מתוך פרקים נבחרים בספרו "ללמוד מן הניסיון"

חלק שני - "מחשבה שניה"

נעמיק בתורתו של ביון בשלושה נושאים

(1) הבחנת האישיות הפסיכוטית מן הלא פסיכוטית.

(2) התקפה על החיבורים.

(3) תאוריה של החשיבה.

כול אלה הן רק טעימה מתרומתו העמוקה והעשירה של ביון לתאוריה הפסיכואנליטית ולפרקטיקה הקלינית.

סמינר קליני:

גב' חגית שקרוב / מר חיים פיינגולד